

Regionų komiteto nuomonė. Dokumentų rinkinys „Atsakingos įmonės“

(2012/C 277/17)

REGIONŲ KOMITETAS

- palankiai vertina tai, kad Komisija strategijos „Europa 2020“ pavyzdinėje iniciatyvoje „Inovacijų sąjunga“, Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi plane ir Bendrosios rinkos akte daugiausia dėmesio skyrė socialinei ekonomikai ir socialinėms naujovėms,
- sutinka, kad užtikrinant įmonių konkurencingumą padidėjo įmonių socialinės atsakomybės strateginės analizės svarba. Tai gali būti naudinga įvairiais aspektais – rizikos valdymo, sąnaudų mažinimo, galimybių gauti kapitalo, ryšių su klientais, žmogiškųjų išteklių valdymo ir inovacinių gebėjimų. Skirdamos savo socialinei atsakomybei pakankamai dėmesio, įmonės gali sustiprinti darbuotojų, vartotojų ir piliečių pasitikėjimą jomis,
- pritaria Komisijos raginimui Europos verslo vadovams glaudžiai bendradarbiauti su valdžios institucijomis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais skatinant vis daugiau ES įmonių elgtis atsakingai ir taip siekiant įgyvendinti 2015 ir 2020 metams aiškiai nustatytus tikslus,
- ragina Komisiją daugiau dėmesio skirti įvairiems vystymosi lygiams ir regionų skirtumams, kurie vis dar būdingi ES. Su penkiais pagrindiniais strategijos „Europa 2020“ tikslais užimtumo, mokslinių tyrimų ir inovacijų, klimato kaitos ir energetikos, švietimo ir kovos su skurdu srityse susijusi padėtis valstybėse narėse, regionuose ir miestuose labai skiriasi ir krizės poveikis jose yra skirtingas.

Pranešėja

Satu TIETARI (FI / ALDE), Sekiulės miesto tarybos narė

Pamatiniai dokumentai:

Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui dėl dokumentų rinkinio „Atsakingos įmonės“, kurį sudaro:

- Įvadinis komunikatas
COM(2011) 685 final
- Atskaitomybės direktyvų persvarstymo pasiūlymas
COM(2011) 684 final
- Skaidrumo direktyvos persvarstymo pasiūlymas
COM(2011) 683 final
- Komunikatas dėl įmonių socialinės atsakomybės (ĮSA)
COM(2011) 681 final
- Socialinio verslo iniciatyvos komunikatas
COM(2011) 682 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS**REGIONŲ KOMITETAS**

1. palankiai vertina tai, kad Komisija strategijos „Europa 2020“ pavyzdinėje iniciatyvoje „Inovacijų sąjunga“, Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi plane ir Bendrosios rinkos akte daugiausia dėmesio skyrė socialinei ekonomikai ir socialinėms naujovėms;

2. sutinka, kad užtikrinant įmonių konkurencingumą padidėjo įmonių socialinės atsakomybės strateginės analizės svarba. Strateginis požiūris gali būti naudingas įvairiais aspektais – rizikos valdymo, sąnaudų mažinimo, galimybių gauti kapitalo, ryšių su klientais, žmogiškųjų išteklių valdymo ir inovacinių gebėjimų. Skirdamos savo socialinei atsakomybei pakankamai dėmesio įmonės gali sustiprinti darbuotojų, vartotojų ir piliečių pasitikėjimą jomis;

3. pritaria Komisijos raginimui Europos verslo vadovams glaudžiai bendradarbiauti su valdžios institucijomis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais skatinant vis daugiau ES įmonių elgtis atsakingai ir taip siekiant įgyvendinti 2015 ir 2020 metams aiškiai nustatytus tikslus;

4. palaiko Komisijos ketinimą nenustatyti visai ES bendros standartinės socialinio verslumo apibrėžties, kuri būtų privaloma visoms šalims ir taptų pernelyg griežto reglamentavimo priežastimi, ir pritaria pasiūlymui dėl bendrų principų, kurie leistų atsižvelgti į įvairių valstybių narių politines, ekonomines ir socialines strategijas ir pajėgumus. Tačiau kalba ir terminai turėtų būti suderinti visose ES šalyse;

5. pritaria Europos Komisijos išpareigojimui sukurti stiprią ir konkurencingą ir tvarų augimą orientuotą Europą siekiant užtikrinti ekonomikos atsigavimą. Strategijoje „Europa 2020“ didžiausias dėmesys skiriamas konkurencingam ir tvariam verslui ⁽¹⁾;

6. atkreipia dėmesį, kad nauji konkurencingumui įtakos turintys kintamieji veiksniai kelia grėsmę pasauliniam Europos ekonomikos vaidmeniui ir kad siekiant padėti Europos ekonomikai atgauti savo pozicijas reikėtų tvirtai remti strategiją „Europa 2020“. Kaip augimo varikliui didžiausias dėmesys turėtų būti skiriamas socialinei perspektyvai;

7. pabrėžia, kad sprendžiant pasaulinio masto problemas svarbu pasinaudoti Europos Sąjungos lygmeniu įgyvendinamų veiksmų pridėtine verte. Strategijos „Europa 2020“ tikslus galima įgyvendinti tik sutelkus valstybių narių išteklius ir plėtojant bendradarbiavimą;

8. remia intensyvesnę visapusišką regionų ir valstybių narių bendradarbiavimą ir susitarimus, kuriais jie įpareigojami įgyvendinti strategijos „Europa 2020“ tikslus;

9. ragina Komisiją daugiau dėmesio skirti įvairiems vystymosi lygiams ir regionų skirtumams, kurie vis dar būdingi ES. Su penkiais pagrindiniais strategijos „Europa 2020“ tikslais užimtumo, mokslinių tyrimų ir inovacijų, klimato kaitos ir energetikos, švietimo ir kovos su skurdu srityse susijusi padėtis valstybėse narėse, regionuose ir miestuose labai skiriasi ir krizės poveikis jose yra skirtingas;

⁽¹⁾ COM(2010) 614 final.

10. mano, kad atsakinga įmonių veikla turėtų būti remiama ir už ją rinkoje turėtų būti atlyginta, pvz., teikiant dotacijas investicijoms ir sudarant viešųjų pirkimų sutartis. Parama turėtų būti skiriama tiems suinteresuotiesiems subjektams, kurie pripažįsta didelę darbuotojų svarbą įmonių vystymuisi. Aktyvesnis asmenų, kuriems gresia nedarbas, įdarbinimas turėtų būti premijuojamas, kad tokiu pavyzdžiu būtų sekama;
11. yra patenkintas Komisijos pasiūlymu viešai pripažinti įmones, siekiančias tapti socialiai atsakingomis. ES gali padėti skleisti gerą patirtį, stiprinti tarpusavio mokymąsi ir skatinti vis daugiau įmonių pačias kurti su įmonių socialine atsakomybe susijusių problemų sprendimo būdus;
12. ragina Komisiją parengti teisės aktus, kuriais, siekiant išpopuliarinti naują etikos sistemą, investiciniai fondai ir finansų įstaigos būtų įpareigoti informuoti savo klientus (piliečius, įmones, valdžios institucijas ir kt.) apie jų taikomus etiško ar atsakingo investavimo principus arba standartus ir taisykles;
13. remia Europos finansinės priemonės, padėsiančios socialinėms įmonėms gauti finansavimą, kūrimą;
14. siūlo, kad Komisija ir RK stebėtų ir reguliariai vertintų veiksmų įgyvendinimą ir informavimą šioje srityje. Teikiant informaciją socialiniams, aplinkosaugos ir su klimatu susijusiems klausimais stiprinamas išpareigojimas įgyvendinti įvairias priemones ir yra lengviau nustatyti pagrindinius tvariam vystymuisi kylančius pavojus;
15. suvokia, kad savo socialinei atsakomybei stiprinti įmonėms reikės įgyti naujų įgūdžių ir keisti savo vertybes ir elgesį. Valstybės narės gali atlikti svarbų vaidmenį numatant, kaip paskatinti vidurinio ir aukštojo mokslo įstaigas į atitinkamas mokymo programas įtraukti įmonių socialinės atsakomybės, tvaraus vystymosi ir pilietinės atsakomybės temas;
16. yra patenkintas, kad šia iniciatyva naujajame ES augimo modelyje pagrindinis vaidmuo skiriamas mokymuisi, socialiniam sąmoningumui ir pripažįstama ugdymo veiklos svarba, ir pritaria Komisijos ketinimui teikti konsultacijas ir finansuoti švietimo projektus, kuriais stiprinama socialinė atsakomybė. Laikosi nuomonės, kad socialinio verslumo mąstyseną būtina ugdyti kuo ankstesniame lavinimo etape taip užtikrinant atitinkamą žmogiškojo kapitalo svarbos ekonomikoje suvokimą;
17. pripažįsta, kad pramonės sąvoka išsiplėtė ir kad vis svarbesnė tampa naujo tipo – tinklų kūrimu paremta – pramonė. Taikant socialinės atsakomybės principus visai veiklai bus prisidedama prie tokių įmonių plėtos;
18. pripažįsta, kad įmonių socialinės atsakomybės užtikrinimas yra pagrindinis uždavinys siekiant didesnio ES žmogaus teisių politikos nuoseklumo;
19. atkreipia dėmesį, kad veiksmingiau įgyvendinant JTO pagrindinius principus bus geriau užtikrinami ES interesai užtikrinant konkrečias žmogaus teises ir skatinant svarbiausių darbo standartų taikymą atitinkamose srityse, įskaitant vaikų darbo, priverstinio kalinių darbo, nelegalaus darbo, lyčių lygybės, nediskriminavimo, asociacijų laisvės ir teisių į kolektyvines derybas aspektus;
20. mano, kad Europos Sąjunga turėtų investuoti į didžiausią socialinį ir ekonominį potencialą turinčias priemones, ir pritaria Komisijos ketinimui 2012 m. bendradarbiauti su įmonėmis ir suinteresuotaisiais subjektais pagal JTO pagrindinius principus rengiant tam tikriems sektoriams ir MVĮ skirtas žmogaus teisių gaires;
21. primena, kad vienas svarbiausių tikslų turėtų būti atsakingesnės ir skaidresnės finansavimo sistemos sukūrimas. Investuotojai, priimdami investavimo sprendimus, turėtų apsvarstyti daugiau nei tik šiuo metu gaunamą finansinę naudą. Atsakinga žmogiškojo kapitalo politika suteikia ilgalaikį konkurencinį pranašumą, kuris virsta nemenka finansine nauda;
22. mano, kad socialinės atsakomybės tikslas turėtų būti procesų, kuriuos taikant būtų galima veiksmingiau, atsakingiau ir skaidriau valdyti senkančius išteklius, sukūrimas ir geresnis socialinės atsakomybės priemonių įgyvendinimas;
23. nurodo, kad demografinės tendencijos yra susijusios su naujais vartojimo modeliais. Dėl gyventojų senėjimo išsivysčiusiose šalyse vis labiau didėja socialinių paslaugų poreikis, bet taip pat suteikiama galimybė kurti socialiai atsakingas įmones;
24. siūlo, kad Komisija ir RK nustatytų etines ir vertybėmis pagrįstas priemones, kuriomis būtų didinama įmonių motyvacija didinti savo socialinę atsakomybę. Tam reikės įgyti naujų įgūdžių bei pakeisti vertybes ir elgesį;
25. rekomenduoja ieškoti paskatų, kuriomis įmonės būtų skatinamos tapti socialiai atsakingesnėmis savo noru ir iniciatyva. Įmonėms turėtų būti leista diegti naujoves ir kurti prie jų aplinkybių pritaikytus socialinės atsakomybės užtikrinimo metodus ir, atsižvelgiant į jų dydį ir sektorių, joms neturėtų būti užkraunama per didelė našta. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad užtikrinant įmonių socialinę atsakomybę yra skatinamas ir remiamas socialinis dialogas;
26. mano, kad įvairiose Europos dalyse vietos lygmeniu reikėtų nustatyti apčiuopiamus, kiekybiškai įvertinamus rodiklius, kad būtų galima matyti tiesioginį ir netiesioginį veiklos poveikį ir dalytis su tuo susijusia informacija;

27. palaiko integruoto tvarumo koncepciją, kurioje išlaikoma ekonominių, socialinių ir aplinkos veiksnių pusiausvyra. Taikant dabartinę ES teisinę sistemą per viešuosius pirkimus reikėtų skatinti atsižvelgti į socialinius aspektus ⁽²⁾;

28. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti, jog valstybės narės ir valdžios institucijos visais lygmenimis pasinaudotų dabartinio viešųjų pirkimų įstatymo teikiamomis galimybėmis į viešuosius pirkimus įtraukti socialinės atsakomybės kriterijų. Tačiau mažoms įmonėms ir mikroįmonėms reikėtų užtikrinti lygias ir stabilias galimybes dalyvauti konkursuose;

29. palankiai vertina Komisijos pastangas pritaikyti viešųjų pirkimų teisės aktus, kad jie geriau atitiktų vietos poreikius ir prašo Europos Parlamentą ir Tarybą ir toliau atsižvelgti į šiuos poreikius, nepamirštant MVĮ;

30. rekomenduoja teikti viešųjų pirkimų teisės aktų reformos priemonių pasiūlymus, kad šiais aktais būtų suteikiama daugiau galimybių mažesnėms, lankstesnėms ir socialiai atsakingesnėms įmonėms. Vykdamas viešuosius pirkimus turėtų būti galimybė daugiau dėmesio skirti kokybei ir darbo sąlygoms, ypač socialiniame ir sveikatos apsaugos sektoriuose;

31. primygtinai tvirtina, kad rengiant konkursus reikėtų remti partnerystę ir tinklų kūrimą. Konkurso sistema neturėtų būti sudėtinga ir biurokratinė ir neturėtų reikalauti pernelyg daug pastangų. Taip pat reikėtų vengti bet kokia kaina siekti kuo pigesnio ir greitesnio rezultato. Svarbiausia yra užtikrinti visuomenės lūkesčius atitinkantį kokybinį pranašumą;

Reikalingi nauji modeliai ir siūlomos priemonės socialiai atsakingai įmonių veiklai plėsti

Socialinė atsakomybė kaip konkurencinis veiksnys

32. remia veiksmus, kurie padės įmonėms vystyti socialiai atsakingesnę ir konkurencingesnę veiklą, kurti atitinkamus produktus ir paslaugų rinkinius. Reikėtų parengti ir atlikti tyrimą, kuriuo būtų galima nustatyti sektoriaus praktinę patirtį, kokiais būdais galima ją išplėsti, ir įvertinamą tikslą bei skatinti keitimąsi geriausia praktika;

Patogumas vartotojams

33. mano, kad vartotojams turėtų būti suteikta galimybė lengvai gauti informaciją apie socialiai atsakingas įmones ir jų produktus. Informacija turėtų būti pateikiama tokiu pavidalu, kad būtų galima ją lengvai naudoti ir platinti;

34. pabrėžia skaidrumo ir įvairių gamybos procesų aspektų atskleidimo svarbą siekiant įrodyti socialinę atsakomybę. Terminai turėtų būti aiškūs ir nuoseklūs, o vartotojams turėtų būti suteikta galimybė teikti atsiliepimus;

Būtina užtikrinti finansinių paskatų suprantamumą

35. mano, kad teikiant finansines ar kitokias paskatas socialiniam verslui reikia užtikrinti, kad jos būtų suprantamos. Kartu turi būti sukurta tokia verslo aplinka, kurioje būtų skatinamas atsakingas verslas ir gebama padaryti jį patraukliu. Mažesnėms įmonėms taip pat reikėtų suteikti realią galimybę vykdyti socialiai atsakingą veiklą;

Mokymas, švietimas

36. mano, kad mokymo programose socialiniam verslui skiriama per mažai dėmesio. Tai, kad socialinių įmonių vadovams trūksta verslumo įgūdžių, gali trukdyti plėtoti verslą, todėl labai svarbu ateityje visuomeninės ekonomikos klausimus spręsti dviem kryptimis: trumpalaikius – vykdamas mokymus, o ilgalaikius – aukštojo mokslo programomis. Deramai atsižvelgiant į šiuos klausimus bus galima tinkamai parengti darbuotojus;

37. mano, kad verslo plėtojimo ir mokymo iniciatyvos turėtų būti rengiamos bendradarbiaujant su finansuotojais. Tokiu būdu žmogiškasis kapitalas taip pat galėtų būti panaudotas siekiant padėti plėtoti socialinį verslą;

Viešųjų pirkimų teisės aktų persvarstymas

38. atkreipia dėmesį, kad rengiant viešųjų paslaugų ir prekių pirkimo konkursus ypač daug dėmesio skiriama kainai. Per viešuosius pirkimus rengiami didelės apimties vienkartiniai paslaugų ar prekių pirkimo konkursai, kuriuose dėl savo didesnės už vienetą prašomos kainos ne visada gali dalyvauti mažesni rinkos dalyviai. Reikėtų užtikrinti, kad vykdamas viešuosius pirkimus būtų lengviau atsižvelgti į tvaraus vystymosi aspektą. Turėtų būti organizuojami mokymai ir konsultacijos, kaip pateikti pasiūlymą;

Socialinio verslo skatinimas

39. mano, kad reikėtų skatinti socialinį verslą įvairių sričių ekspertams suteikiant galimybę bendradarbiauti ir dalytis informacija apie įvairius praktinius aspektus;

40. nurodo, kad daugelis MVĮ jaučiasi ypač ignoruojamos, kai rengiamos naujos nuostatos ir reglamentai. Įmonėms turėtų būti suteikta praktinė galimybė daryti įtaką ir vertinti įvairių priemonių poveikį bei pasiūlyta daugiau lanksčių galimybių, pvz., finansavimo srityje;

41. taip pat mano, kad siekiant padėti įmonėms gauti finansavimą svarbu rasti naują būdą gerinti įmonių veiklos efektyvumą, atskaitomybę ir skaidrumą;

⁽²⁾ „Socialinių pirkimų vadovas. Socialiniai aspektai viešuosiuose pirkimuose“. Europos Komisija, 2011 m.

42. atkreipia dėmesį, kad ES socialinės ekonomikos srityje šiuo metu dirba daugiau kaip 11 mln. žmonių, arba šeši procentai visos darbo jėgos ⁽³⁾. Joje veiklą vykdo specialų teisinį statusą turinčios organizacijos (kooperatyvai, fondai, asociacijos ir savidraudos draugijos) – iš jų daugelis siekia jų konkrečią teisinę formą atitinkančių socialinių tikslų – bei socialinės įmonės, veikiančios kaip tradicinės privačios įmonės arba ribotos atsakomybės bendrovės;

43. pabrėžia menką socialinio verslo pripažinimą. Suinteresuotieji subjektai iš įvairių regionų ir šalių sąveikauja nepakankamai, todėl sudėtinga skleisti gerąją patirtį, kurti partnerystes ir sudaryti naujas galimybes;

44. ypač pabrėžia tai, kad bendrajai rinkai reikalingas naujos formos integracinis augimas, kuriuo būtų siekiama kuo didesnio užimtumo;

45. ragina apsvarstyti, ar socialinės įmonės galėtų atnešti nemažos naudos ekonomikai, pavyzdžiui, patobulinti viešojo sektoriaus gamybos metodus. Socialinių įmonių pavyzdžiu galima būtų pertvarkyti viešąsias paslaugas, – ateityje ši priemonė bus neišvengiamai taikoma;

46. norėtų, kad būtų atsižvelgiama į socialinių įmonių specifiką, ypač vykdant viešuosius pirkimus. Tačiau tuo neturėtų būti iškreipiama konkurencija;

47. remia veiksmus, kurių Komisija, įgyvendindama Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi planą ⁽⁴⁾ ir Bendrosios rinkos aktą ⁽⁵⁾, ėmėsi, kad sustiprintų teritorinę sanglaudą ir rastų socialinių problemų originalių sprendimo būdų, tuo ypač siekdama kovoti su skurdu ir socialine atskirtimi;

48. pritaria minčiai, kad socialinės įmonės galėtų būti atskira įmonių kategorija su atskiru teisiniu statusu ir kitais tikslais, nei tik pelno akcininkams siekimas. Tačiau tokios kategorijos įmonės turėtų savo regioninius ir nacionalinius prioritetus;

49. pritaria Komisijos pasiūlymui suformuluoti bendrus principus, bet gerbti įvairių valstybių narių politinius, ekonominius ir socialinius sprendimus ir socialinių įmonių gebėjimą kurti naujoves;

⁽³⁾ CIRIEC (Tarptautinis valstybinio, socialinio ir kooperatinio ūkio tyrimų ir informacijos centras). „Socialinė ekonomika Europos Sąjungoje“, 48 p.

⁽⁴⁾ Komisijos komunikatas „Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi planas. Europos socialinės ir teritorinės sanglaudos bendroji programa“. COM(2010) 758 final, 2010 12 16.

⁽⁵⁾ Komisijos komunikatas „Bendrosios rinkos aktas. Dvylika svertų augimui skatinti ir pasitikėjimui stiprinti. Bendros pastangos skatinti naująjį augimą“. COM(2011) 206 final, 2011 4 13.

50. nurodo, kad socialinė atsakomybė mažosioms įmonėms nėra naujiena. Pačios to nežinodamos įmonės jau vykdo socialiai atsakingą veiklą. Galbūt joms nežinoma terminija ir sąvokos. Reikėtų labiau įtvirtinti bendrą sąvokų supratimą, kad jas galima būtų vartoti įmonių veikloje ir siekiant nukreipti veiklą tinkama linkme;

51. remia veiksmus, kuriais bus didinamas informuotumas apie socialinį verslą bei jo matomumas ir suvokimas. Informacija apie socialines įmones turėtų būti greičiau ir lengviau surandama, kad būtų galima dalytis patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais;

52. pasisako už tai, kad būtų sukurta daugiakalbė skaitmeninė socialinėms įmonėms, verslo inkubatoriams, verslo grupėms ir investuotojams į socialines įmones skirta informacijos mainų platforma ir kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos dalytis informacija ir gauti paramą pagal ES programas. Prieš kuriant platformą būtina pasikonsultuoti su suinteresuotomis grupėmis;

53. siūlo sudaryti visas sąlygas standartizuoti projektų finansavimo metodus. Kadangi paraiškas dėl projektų finansavimo reikia pateikti keliems skirtingiems finansuotojams, pareiškėjai turi būti susipažinę su kiekvieno jų taikomomis taisyklėmis ir instrukcijomis, nes pagal skirtingas sistemas teikiamos paramos tipas ir suma skiriasi atsižvelgiant į finansavimą teikiančią viešąją instituciją, projekto pobūdį ir nacionalinės teisės aktus. Tuo visų pirma ribojamos mažesnių įmonių su nedideliais ištekliais galimybės dalyvauti projektuose. Taip pat reikia skirti dėmesio įgyvendinimo, aiškinimo ir paraiškų dėl ES finansavimo teikimo procedūroms;

54. mano, kad socialinėms įmonėms remti ir socialinių naujovių kūrimui skatinti reikėtų nustatyti bendras veiklos kryptis ir rengti tikslines programas. Tačiau šios priemonės turi būti parengtos taip, kad neiškraipytų konkurencijos;

55. atkreipia dėmesį į sunkumus, kurių socialinėms įmonėms kyla ieškant finansavimo savo veiklai plėtoti. Dėl jų pelno panaudojimo būdo ar socialiai pažeidžiamų žmonių įdarbinimo skolintojams ar potencialiems investuotojams dažnai susidaro išpūdis, kad socialinės įmonės yra rizikingesnės ir mažiau pelningos nei kitos įmonės;

56. remia Komisijos siūlomas priemones ⁽⁶⁾, kuriomis siekiama privačiojo ir viešojo sektorių suinteresuotuosius subjektus skatinti daugiau investuoti į šias įmones išsigyjant dalį akcinio kapitalo ar teikiant paskolas, atliekant socialiai atsakingas investicijas arba taikant socialinių įmonių finansavimui remti naudojamą Europos priemonę;

⁽⁶⁾ COM(2011) 681 final.

57. pasisako už tai, kad Europos lygmeniu būtų sukurta reglamentavimo sistema, kuria remiantis būtų galima kurti naujoviškas, socialinę atsakomybę skatinančias priemones;

58. primygtinai tvirtina, kad visos socialinio verslo sektoriaus įmonės ir fondai turėtų sugebėti vykdyti veiklą bendrojoje rinkoje, todėl taisyklės neturėtų būti pernelyg sudėtingos. Taisyklės turėtų būti lengva suprasti ir jų laikytis;

59. palankiai vertina Europos investicijų fondo planus⁽⁷⁾ 2012 m. sukurti nuosavų lėšų galimybę (ESIEF⁽⁸⁾), skirtą investicijoms į priemones, kuriomis būtų siekiama socialinių tikslų. Ypač sunku gauti finansavimą steigimosi etape;

60. siūlo išnagrinėti galimybę įsteigti naują investicijų į socialinį verslą fondą ir apsvarstyti, ar būtų galima sukurti tokių socialinių įmonių steigimo modelį, kuriuo būtų skatinamas įvairių inovacijų sistemai priklausančių finansuotojų dalyvavimas. Finansavimas turėtų būti teikiamas kartu su patarimais ir konsultacijomis investavimo ir verslo klausimais, nes dėl didelės finansavimo galimybių įvairovės naujoms, mažoms įmonėms kyla sunkumų kreipiantis dėl finansavimo. Gauti finansavimą trukdo tai, kad sunku apibūdinti įmonės veiklą ir nustatyti tikslus;

61. primygtinai tvirtina, kad investuojant reikėtų tiksliai apibrėžti pasekmes ir reikalavimą veikti atsakingai;

62. siūlo, kad naujų inovacijų ir naujų įmonių kūrimas būtų kokybinis tikslas plėtojant socialinį verslą, – taip siekiama padėti sumažinti ilgalaikį nedarbą ir sukurti naujas nuolatines darbo vietas ir tinklus, ypač mažųjų įmonių;

63. rekomenduoja atidžiau ištirti, ar socialiai atsakinga veikla ir susijęs mokymasis gali būti naudojami padėti jaunimui įsidarbinti ir ar dalyvaudami socialinės įmonės veikloje jauni žmonės galėtų išmokti amato, įgyti patirties ir taip liautis gyvenę iš bedarbio pašalpos ir pradėti darbinį gyvenimą;

64. pabrėžia galimybę perduoti vidutinio amžiaus darbuotojų įgūdžius ir neišreikštas žinias jaunesnėms kartoms įsteigiant socialinę įmonę. Dar ilgai galintiems dirbti vyresnio amžiaus darbuotojams per ekonomikos krizę taip pat gresia atleidimas iš darbo ir marginalizacija. ES lėšas taip pat reikėtų panaudoti siekiant padėti socialinio verslo srityje įvesti „meistro ir pameistro“ modelį. Perduodant žinias iš kartos į kartą sukuriama nemaža pridėtinė vertė, nes vyresnio amžiaus darbuotojai gali perduoti mąstymo būdą ir praktinę patirtį, o jaunesni darbuotojai – pasiūlyti naujų idėjų ir suteikti entuziazmo. Taigi „meistro ir pameistro“ modelis veikia abiem kryptimis;

⁽⁷⁾ EIB grupė.

⁽⁸⁾ Europos socialinio investavimo ir verslumo fondas (ESIEF), kuris investuotų į 10–15 priemonių skirtingose valstybėse narėse.

65. pasisako už geresnį vyresnio amžiaus žmonių informavimą apie socialinio verslo naudą vykdant su 2012-aisiais Europos aktyvaus senėjimo ir kartų solidarumo metais susijusią veiklą;

66. mano, kad siekiant gerinti verslo įgūdžius reikėtų teikti specialistų patarimus, plėtos paslaugas, rengti seminarus bendradarbiavimo klausimais, mokomuosius vizitus ir vykdyti kitą aktualią su kiekviena situacija, į kurią patenka įmonė, susijusią veiklą bei skatinti keistis praktine patirtimi;

67. pirmenybę teikia pakankamai ilgalaikiam, o ne fragmentiškam, atsižvelgiant į kiekvieną projektą taikomam metodui. Pelningoms socialinių įmonių tarpusavio operacijoms užtikrinti reikalingas etapais vykdomas procesas, turintis aiškius tarpinius tikslus;

68. palaiko sektorių ir organizacijų, veikiančių skirtingose srityse ir plėtojančių skirtingas disciplinas, partnerysčių kūrimą. Kokius naujus dalyvius svarbu įtraukti į šią veiklą; kurie iš jų jau dalyvauja socialinio verslo veikloje? Kokie projektai, programos ir tinklai siejasi su socialiniu verslu arba su kuriais jų bandoma šį verslą susieti? Kuo kitiems projektams, finansuotojams ar investuotojams galėtų būti naudingas tinklų kūrimas?

69. mano, kad patikimus metodus ir veikiančius modelius reikėtų nustatyti kartu su suinteresuotaisiais subjektais. Europos socialinės įmonės turėtų būti įvertintos, sudaryti jų sąrašai ir nustatyta jų specifika, finansiniai modeliai, ekonominė svarba, tarpvalstybinės plėtos galimybės, teisinės formos bei jų apmokestinimo tvarkos turinys ir principai. Tokiu būdu galima panaudoti turimą informaciją ir pasinaudojant gerąja patirtimi sukurti koncepcinius modelius;

Socialinių įmonių sertifikavimo sistemos sukūrimas

70. mano, kad įvairėjančiam verslui ir augant įvairių verslininkų skaičiui socialinis verslas turi būti tiksliau apibrėžtas, kad sąžininga apmokestinimo tvarka, pensijų sistemos ir socialiniam draudimui skirtos lėšos būtų realizuojamos taip, kad būtų kuriamos darbo vietos ir įvairios verslo galimybės;

71. rekomenduoja vietos lygmeniu teikti akreditavimo paslaugas remiantis tam tikrais kriterijais ir užtikrinti glaudų regionų bendradarbiavimą bei tarpusavio partnerysčių kūrimą; prašo atsižvelgti į specifinius regionų aspektus siekiant remti atsakingas įmones tiek pripažinimo turinio, tiek formos požiūriu;

Mokymas, konsultavimas ir kuravimas tolesnės plėtros klausimais

72. mano, kad, norint sukurti socialinės ekonomikos srityje veikiančioms įmonėms palankią aplinką, reikės naujos formos vadovavimo ir specialių žinių, kurių galima suteikti atitinkamai pakeitus aukštojo mokslo programas, mokant jų darbuotojus ir sistemingai gerinant jų įgūdžius;

73. siekiant užtikrinti veiksmingą išteklių panaudojimą rekomenduoja patirtinį mokymąsi, arba „meistro ir pameistro“ modelį. Informacijos kaupimas ir dalijimasis jau kurį laiką aktyviai sektoriuje veikusiu socialinių verslininkų patirtimi yra vienas iš svarbių būdų padidinti turimos informacijos kiekį;

Rezultatai, kuriuos galima modeliuoti ir atkartoti

74. atkreipia dėmesį į poreikį įvertinti, koku mastu aktyviai socialinio verslo veiklą vykdančių įmonių darbas ir veikla gali būti modeliuojami ir atkartojami ir kaip iš to būtų galima sukurti patrauklų gamybos modelį, kuris paskatintų investuotojus dalyvauti tobulinimo veikloje, o vartotojus – pirkti;

Jaunimo marginalizacijos prevencija

75. mano, kad turėtų būti investuojama į jaunimo ir kitų asmenų, kuriems kilęs marginalizacijos pavojus, užimtumą ir gerovę gerinant jų galimybes įsidarbinti ir plečiant galimybes užsiimti socialiniu verslu. Taikant lengvai prieinamą „veiklos koncepciją“ būtų galima teikti vaikų ir jaunimo marginalizacijos prevencijai skirtas veiklas, tenkinančias tam tikras sąlygas, finansavimą siekiant sukurti ir plėtoti naujų rūšių paslaugas. Jaunimui taip pat turėtų būti suteiktos galimybės kreiptis dėl savo pačių projektų ir veiklos finansavimo;

76. atkreipia dėmesį, kad į biržos prekybos sąrašus įtraukta įmonė negali veikti be valstybės narės priežiūros;

77. pabrėžia poreikį užtikrinti, kad pagal „veiklos koncepciją“ įgyvendinamos priemonės visų pirma būtų orientuotos į poveikio vertinimą;

78. pritaria lankstesniam mažų ir vidutinio dydžio emitentų finansinės informacijos skelbimo periodiškumui bei laikui ir norėtų, kad būtų užtikrintas tinkamas informacijos skelbimo periodiškumas;

79. paremtų priemonės, skirtas finansinės atskaitomybės, kurią turi teikti mažieji ir vidutinio dydžio emitentai, aiškinamosioms dalims supaprastinti;

80. tikisi, kad ypatingas dėmesys bus skirtas diskusijoms apie socialines naujoves marginalizacijos prevencijos ir lyčių lygybės srityse;

81. primygtinai ragina palankiai vertinti informacijos perdavimo standartizavimą ir supaprastinimą ir atkreipia dėmesį, kad susipažinti su finansine informacija apie įmones, įtrauktas į biržos prekybos sąrašus visoje Europos Sąjungoje, šiuo metu yra sunku; suinteresuotosioms šalims ieškant informacijos reikia patikrinti 27 skirtingas nacionalines duomenų bases;

82. norėtų, kad būtų sukurta tokia verslo aplinka, kurioje būtų labiau skatinamas kūrybiškumas bei naujovių kūrimas ir didinamas pasitikėjimas verslu mažinant biurokratizmą ir šalinant kliūtis, kurios visų pirma trukdo vykdyti veiklą mažoms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ);

83. pasisako už atsakingų įmonių vaidmens visuomenėje išplėtimą ir aplinkos, kurioje verslininkai būtų skatinami kurti socialinį poveikį turinčias naujoves ir rengti ekonomiškai perspektyvius projektus, sukūrimą. Įmonių veikla turėtų būti pelninga ir motyvuojanti, o vykdant operatyvią veiklą iš pat pradžių turėtų būti atsižvelgiama į verslininkus;

84. kad, būtų išvengta priemonių sutapimo, rekomenduoja taip pat įvertinti pavyzdinę iniciatyvą „Inovacijų sąjunga“, kuria siekiama skatinti socialinių naujovių diegimą ir panaudoti asociacijų ir socialinių įmonių kūrybiškumą siekiant padėti pažeidžiamiausios grupės ir patenkinti būtiniausias socialinius poreikius, kurių nepatenkina rinka ir valdžios institucijos;

85. pritaria atskaitomybės direktyvų supaprastinimui, visų pirma siekiant pagerinti mažesnių įmonių padėtį. Atskaitomybės direktyvų reikalavimai, pvz., informacijos atskleidimo ir vertinimo taisyklės, turėtų būti pagrįsti ir teisingi ir juose turėtų būti atsižvelgiama į įmonės dydį ir sektorių;

86. mano, kad taikant paprastesnius atskaitomybės reikalavimus būtų galima sukurti tokias verslo sąlygas, kuriomis būtų skatinamas naujų įmonių kūrimas ir verslumas. Regionų komitetas neturi išteklių įvertinti neigiamą reikalavimų poveikį ir Komitetas rekomenduoja Europos Parlamentui pasirūpinti, kad išsamus vertinimas būtų atliktas prieš įsigaliojant apskaitos direktyvoms;

87. tačiau norėtų, kad dabartiniai reikalavimai būtų supaprastinti taip, kad ataskaitos ir toliau būtų palyginamos ir atitiktų paskirtį;

88. rekomenduoja standartizuoti ribas to paties dydžio įmonėms, kad būtų lengviau atlikti palyginimus, ir norėtų, kad visoje Europos Sąjungoje būtų skatinamas finansinių duomenų palyginamumas;

89. remia siekį reglamentuoti laikantis subsidarumo ir proporcingumo principų ir nori užtikrinti, kad administracinė našta būtų proporcinga jos teikiamai naudai;

90. pritaria Bendrosios rinkos aktui⁽⁹⁾, kuriuo siekiama supaprastinti formalumus MVĮ, kurios sudaro daugiau kaip 99 proc. Europos įmonių. Smulkiojo verslo aktu pripažįstama būtinybė atsivėlgti į specialius MVĮ, kaip atskiros kategorijos įmonių, poreikius ir suskirstyti šią kategoriją į tam tikrus segmentus. Be to, vadovaujantis šio pasiūlymo principu „visų pirma galvokime apie mažuosius“ leidžiama, kad skirtingų dydžių įmonėms būtų taikoma skirtinga atskaitomybės tvarka;

91. siūlo užtikrinti, kad valstybės narės nenustatytų beprasmių papildomų reikalavimų. Tai lengviausia pasiekti suderinant ES teisės aktus. Kalbant apie vidutinio dydžio ir dideles įmones, turėtų būti užtikrintas didesnis jų finansinės atskaitomybės palyginamumas ES lygmeniu, nes šių įmonių veikla dažnai vykdoma visoje ES ir yra aktuali vidaus rinkoje veikiančioms suinteresuotiesiems subjektams;

92. remia Didžiojo aštuoneto vyriausybės įsipareigojimą „priimti skaidrumą užtikrinančius įstatymus ir taisykles arba skleisti savanoriškus standartus, kuriais naftos, dujų ar kasybos bendrovės įpareigojamos arba raginamos atskleisti informaciją apie mokėjimus valdžios institucijoms“. Europos Parlamentas taip pat priėmė rezoliuciją⁽¹⁰⁾, kurioje pakartotinai išreiškė paramą reikalavimams, kad ataskaitos, visų pirma gavybos pramonės sektoriuje, būtų teikiamos dėl kiekvienos šalies atskirai;

Išvados

93. mano, kad priemonėms, kurių imtasi orientuoti, skatinti ir padėti MVĮ užtikrinti, kad jų veikloje būtų daugiau orientuojamasi į socialinius ir socialinės atsakomybės aspektus, būtų teikiama pirmenybė. Europos Sąjungoje yra apie 24 mln. mažų ir vidutinių įmonių, todėl Sąjungos ateičiai labai svarbu, kaip skatinsime jaunimą, visų pirma dalyvauti naujos rūšies socialine atsakomybe grindžiamame versle;

94. mano, kad gerai parinktomis priemonėmis bus skatinama kurti naujas įmones ir padėti augti esamoms. Pramonės politikos priemonėmis turėtų būti siekiama remti visų pirma daug darbo vietų sukuriančias įmones, siekiančias išaugti iki tarptautinių ir socialiai atsakingų įmonių ir mokančias naudotis tinklais;

95. yra įsitikinęs, kad ateičiai labai svarbi regioninė plėtra. Pasirinktais tikslais ar procedūromis gali būti siekiama sukurti ką nors nauja, išsaugoti senas tradicijas ar mėginti prisitaikyti prie naujų verslo sąlygų. Svarbiausias veiksnys – regiono gebėjimas kaupti patirtį, išnaudoti savo pranašumus, specializuotis ir burtis į regioninius, nacionalinius ir tarptautinius tinklus;

⁽⁹⁾ Atskaitomybės direktyvų persvarstymas numatytas 2011 m. balandžio mėn. Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Bendrosios rinkos aktas. Dvylika svėrtų augimui skatinti ir pasitikėjimui stiprinti. Bendros pastangos skatinti naująjį augimą“ 2.11 skirsnyje. Komunikatą galima rasti adresu http://ec.europa.eu/internal_market/smact/docs/20110413-communication_en.pdf#page=2.

⁽¹⁰⁾ Rezoliucija INI/2010/2102.

96. atkreipia dėmesį, kad reikėtų įvertinti įmonėms teikiamos paramos veiksmingumą ir aktualumą ir, remiantis nustatytais faktais, atlikti būtinus pakeitimus ir pasirūpinti lėšomis. Remiantis bendrą regioninę pramonės politiką reikėtų plėtoti tinklų kūrimu pagrįstą verslo veiklą ir geriau išnaudoti regiono potencialą, pranašumus ir galimybes. Centrinųjų ir periferinių teritorijų tarpusavio bendradarbiavimą galima gerinti sudarant veiklos planus. Regionų bendradarbiavimas, partnerysčių ir tinklų kūrimas taip pat turėtų būti veiksmingesnis;

97. mano, kad taip pat svarbu apsvaistyti, ar projektų mastas ir taisyklių sudėtingumas reiškia, kad projektams vadovauja projektų valdymo srityje besispecializuojančios tarnybos, pvz., savivaldybės, universitetai, mokyklos ir įvairios verslo plėtros agentūros. Ypač didelis dėmesys turėtų būti skiriamas tam, kad būtų užtikrintos lygios galimybės mažoms įmonėms dalyvauti projektuose. Įsitvirtinusios organizacijos turi daugiau išteklių projektų sudėtingų taisyklių moksliniams tyrimams atlikti ir reikalingoms ataskaitoms parengti, nes mažesnės įmonės gali neturėti nei praktinės patirties, nei galimybių tam. Tačiau lankstesnis verslininkų požiūris galėtų užtikrinti ekonomišką projektų įgyvendinimą;

98. nurodo, kad socialinės įmonės organizacinė forma šiuo metu yra neapibrėžta; pagrindiniai šios veiklos vykdytojai vis dar yra viešojo administravimo institucijos ir didesnės įmonės, o socialinių verslų įmonės vis dar suvokia labiau kaip geranorišką paslaugų teikimą negu kaip tikrą verslo veiklą. Taigi tokia veikla laikoma neįprasta ir nesusijusia su verslu arba konkuruojančia, o ne lygiagrečia veiklos rūšimi. Plėtojant socialinį verslą šiai problemai turėtų būti skiriamas ypač didelis dėmesys;

99. mano, kad informacija apie socialinėms įmonėms teikiamas galimybes turėtų būti išsamesnė ir prieinamesnė. Pagrindinėje interneto svetainėje turėtų būti nuoroda į naujausią esminę informaciją. Informacija turėtų būti rišli ir pateikiama naudojant veiksmingus pateikties metodus, pvz., per informacinius biuletenius, dalijantis esmine patirtimi ir nuolat atnaujinant informaciją;

100. mano, kad reikėtų susitarti dėl skirtingų įgyvendintinių priemonių prioritetinės tvarkos ir nustatyti geriausias praktines priemones, būdus ir metodus įvairių sričių problemoms spręsti. Šie metodai turėtų būti nustatyti ir platinami, kad jais galėtų naudotis kuo daugiau verslininkų;

101. mano, kad reikėtų didinti bendrus su verslo plėtojimu susijusios veiklos pajėgumus; sektoriuje jau dirbusių socialinių verslininkų patirties kaupimas ir dalijimasis ja yra vienas svarbiausių būdų didinti informacijos kiekį. Europa turėtų siekti sukurti integruotą ES, kurioje svarbus kiekvienas dalyvis ir stengiamasi kiekvienam rasti tinkamą vaidmenį, kuris jiems padėtų tobulėti;

102. atkreipia dėmesį, kad siekiama padėti kurti naujas koncepcijas ir paspartinti naujų metodų priėmimą. Bandomosios schemos gali būti naudojamos siekiant pristatyti naujus metodus rinkai ir per sėkmes ir nesėkmes įgyti praktinės patirties. Sektoriumi bus pateikta geresnės kokybės ir praktiškesnių modelių ir informacija apie konkrečios koncepcijos veiksmingumą ir poveikį skirtingose tikslinėse šalyse bei apie kylančius sunkumus ir problemas;

103. atkreipia dėmesį, kad bandomosios schemos yra būdas padidinti susidomėjimą socialiniu verslu. Yra daug eksperimentavimo sričių, o vykdant bandomąjį procesą neleidžiama rizikai peržengti iš anksto nustatytų ribų. Jei bandomaisiais projektais siekiama kurti pelningo verslo idėjas, pradinuose etapuose labai svarbi finansinė ir informacinė parama. Bandomieji projektai taip pat gali būti naudojami kaip mokymo platformos prieš diegiant naujus metodus;

104. galiausiai rekomenduoja sprendimų ieškoti metodiškai, laipsniškai ir ilgam laikui. Europoje būtini nauji ekonomikos augimą skatinantys veiksmai, o įgyvendinti juos galima socialiai atsakingu būdu, atsižvelgiant į aplinkosauginius apribojimus. Reikėtų parengti išsamesnes atskirties prevencijos priemonės, kurios būtų taikomos pakankamai ilgą laikotarpį. Reikėtų vengti trumpalaikių ir atskiriems projektams skirtų priemonių, kurioms netaikomi konkretūs pažangos stebėjimo reikalavimai. Kad būtų galima daugiau nuveikti skatinant socialinį stabilumą, toliau remiamas išsamesnių priemonių pasiūlymų ir ataskaitų apie socialinę atsakomybę ir socialines įmones rengimas. Apskritai svarbiausia yra atkreipti dėmesį į tobulėjimo pastangas, dalytis gerąja patirtimi ir remtis jos pavyzdžiais, keistis turima informacija ir platinti rezultatus. Komitetas ragina nustatyti prototipus ir remti būsimą veiklą.

2012 m. liepos 19 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*

Mercedes BRESSO
